

Święci Adwentu – Święta Barbara

Przeżywamy I niedzielę adwentu (3 grudnia), naszego czuwania, przygotowywania się do Świąt Bożego Narodzenia. Dziś trochę wiadomości o patronce górników i ołtarzu pod jej wezwaniem w kolegiacie w Skalbmierzu.

Pracownie konserwatorskie z Krakowa w czerwcu 2012 roku przeprowadziły prace nad ołtarzem bocznym św. Barbary w kolegiacie w Skalbmierzu. Ołtarz boczny św. Barbary znajduje się w nawie północnej naszej kolegiaty. Nastawa barokowa całego ołtarza pochodzi z końca XVII w. W tej nastawie możemy wyróżnić następujące obrazy i figury: ołtarz główny przedstawia św. Barbarę i pochodzi on z 1918 roku. Św. Barbara jest patronką górników, hutników, ludzi ciężkiej i niebezpiecznej pracy. Jej atrybutami są palma męczeństwa, kielich, czasami wieża. Czasami ma także strusie lub pawie jajo, jeden lub dwa miecze, monstrancję i lwa u stóp.

4 grudnia to dzień liturgicznego wspomnienia św. Barbary, patronki górników. Zawód górnika ze względu na związane z nim ryzyko i codzienny trud, wymaga od wykonujących go osób wytrwałości i odwagi. Ponad to w kopalnianych szybach, niezwykle istotne są: wzajemne zaufanie i odpowiedzialność za życie. Tu najbardziej docenia się jego wartość i dostrzega jego kruchość. Stąd pomiędzy górnikami rodzą się trwałe przyjaźnie. Wiara zawsze odgrywała istotną rolę w tej ciężkiej pracy. Módlmy się za wstawiennictwem św. Barbary o poprawę bezpieczeństwa w kopalniach, by już nie ginęli w nich górnicy. Patrząc na wprost ołtarza, po lewej i prawej stronie obrazu św. Barbary znajdują się postacie dwóch świętych: św. Kryspina i św. Kryspiniana. Byli braćmi z rodziny rzymskich patrycjuszów, którzy ponieśli śmierć męczeńską podczas prześladowania chrześcijan za panowania cesarza Dioklecjana. Opowieść mówi, że rozdali swoje dobra i pracując jako szewcy głosili Słowo Boże oraz posługiwali ubogim. Poddani torturom zostali zamęczeni. Przedstawiani są jako młodzieńcy w sile wieku z kręconymi, półdługimi włosami (Kryspin zwykle jako starszy z brodą) w bogatych strojach mieszczańskich. Są patronami szewców. Ich atrybutami, wskazującymi na męczeńską śmierć są: kamień młyński, miecz i nóż. Możemy dostrzec na obrazach także dratwę, szydło, młotek, kopyto, wskazują iż byli szewcami. Prawdopodobnie cały ołtarz został ufundowany przez cech szewców. Patrząc na wprost ołtarza, po lewej stronie dostrzeżemy rzeźbę św. Wacława z tarczą. Po drugiej stronie postać św. Floriana, męczennika, patrona strażaków. Nad obrazem św. Barbary, podnosząc głowę ku górze znajdziemy obraz Matka Boża i jej rodzice Joachim i Anna. Obok powyższego obrazu dwa niewielkie obrazy św. Piotra i Pawła. Dostrzeżemy również dwie postacie, najprawdopodobniej św. Agnieszka i św. nieznanego imienia. U samej góry ołtarza także rzeźba, przedstawiająca św. nieznanego imienia. Konserwacja ołtarza mogła się dokonać dzięki wsparciu Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach w ramach umowy ze Stowarzyszeniem „Ars Sacra” działającym przy Kurii Diecezjalnej w Kielcach. Zachęcam do nawiedzenia naszej świątyni wszystkich pielgrzymów i turystów.